ANG Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig LIII No. 24
Disyembre 21, 2022
www.philippinerevolution.nu

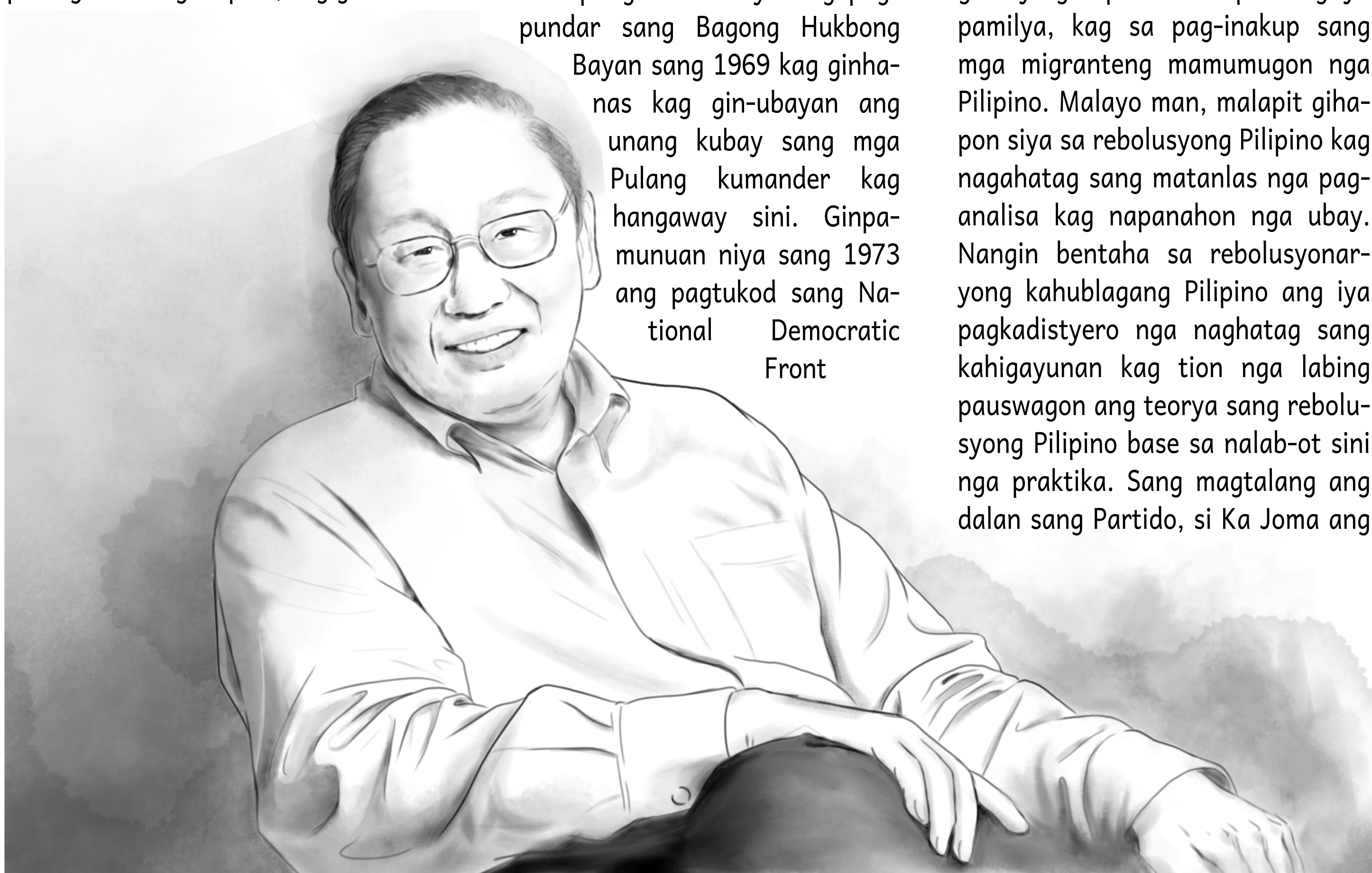
EDITORYAL

Mabuhi ang handumanan ni Ka Joma! Pabaskugon ang Partido kag isulong ang rebolusyon!

Pinasahi nga pasidungog ang ginahatag sang bilog nga Partido kag rebolusyonaryong hublag kay Kaupod Jose Maria Sison (Amado Guerrero), tagapundar nga tagapangulo sang Partido Komunista ng Pilipinas, kag pinakadungganon nga Pilipino kag lider rebolusyonaryo sang nagligad nga siglo. Sa madugay nga panahon, si Ka Joma ang nagserbi nga ubay kag iwag, mapag-on nga balwarte kag sandigan sang Partido kag rebolusyong Pilipino.

Si Ka Joma sampaton sa Marxismo-Leninismo-Maoismo, ang ideolohiya sang proletaryado. Ginpangunahan niya ang liwat nga pagtukod sang Partido kag pagpanibag-ong kusog sang rebolusyong Pilipino. Gin-analisa niya ang basehang kinaiya sang malakolonyal kag malapyudal nga sistema sa Pilipinas, ginhayag ang tatlo ka salot nga imperyalismo, pyudalismo kag burukrata kapitalismo nga mayor nga nagaulipon sa malapad nga masang Pilipino, kag gintudlo ang dalan sang pungsodnon-demokratikong rebolusyon bilang dalan padulong sa paghilway sang pumuluyo halin sa kaimulon kag kapigusan.

Tanan nga bahin nga ginpabaskog ni Ka Joma ang Partido. Gintudluan kag ginhanas niya ang linibo nga kadre sang Komite Sentral, mga sentral nga organo kag mga pangrehiyong komite sang Partido, nga namuno sa pagpalapad kag pagpabaskog sang Partido sa bilog nga pungsod. Ginpangunahan niya ang pagpundar sang Bagong Hukbong Bayan sang 1969 kag ginhanas kag gin-ubayan ang unang kubay sang mga Pulang kumander kag hangaway sini. Ginpamunuan niya sang 1973 ang pagtukod sang National Democratic Front (NDF). Sa iya pagpamuno, daw kalayo sa kacognan nga naglapta ang inaway banwa sa bilog nga pungsod.

Sang madakup sang kaaway, siyam ka tuig siya nga gintortyur sa bartolina sang mga pasistang ahente, pero nangibabaw ang iya rebolusyonaryong diwa. Nahilway siya sang nabungkag ang diktadurya ni Marcos nga ginbunalan sang makagagahum nga balod sang paghimakas sang banwa kag armadong paghimakas.

Napwersa nga madistyero si Ka Joma sang 1987 pagkatapos bawion ang iya pasaporte agud abangan nga makapauli sa pungsod. Masobra 35 tuig siya nga nangabuhi nga simple sa The Netherlands sa isa ka gamay nga apartment upod ang iya pamilya, kag sa pag-inakup sang mga migranteng mamumugon nga Pilipino. Malayo man, malapit gihapon siya sa rebolusyong Pilipino kag nagahatag sang matanlas nga paganalisa kag napanahon nga ubay. Nangin bentaha sa rebolusyonaryong kahublagang Pilipino ang iya pagkadistyero nga naghatag sang kahigayunan kag tion nga labing pauswagon ang teorya sang rebolusyong Pilipino base sa nalab-ot sini nga praktika. Sang magtalang ang dalan sang Partido, si Ka Joma ang

iwag nga nagserbi nga ubay para sa Ikaduha nga Dungganong Kahublagang Pagpanadlong.

Nagserbi siya nga pangunahon nga adbayser sang NDF sa pakigsugilanon pangkalinungan sa Gubyerno sang Republika sang Pilipinas (GRP) kag maayo nga gin-ubayan ang paghimo sang makasaysayan nga mga kasugtanan sandig sa katuyuan nga agumon ang makatarungan kag pangmalawigan nga kalinungan. Gani wala siya gin-untatan sang mga militaristang gaway sang imperyalismong US, nga kontra sa pagpaninguha nga lubaron sa sugilanon ang mga pangkatilingban kag pang-ekonomya nga ugat sang gera sibil.

Ginpaaresto siya sang 2007 sa himu-himo nga kaso nga ginbasura sang ulihi bangud wala ini sang basehan. Ginmarkahan siya nga "terorista" sang US kag sang mga papet sini, isa ka akusasyon nga ginbasura sa korte sa Europe sang 2009. Paliwat-liwat siya nga ginaakusar nga utok sang pagbomba sa Plaza Miranda (1971) bisan ginbasura na ini sang isa ka korte sa Maynila sang 1994 bangud wala sang ebidensya.

Indi maayuan nga sa kasaysayan sang Pilipinas, wala sang makalabaw sa nahimuan ni Ka Joma nga pagpukaw sa pumuluyong Pilipino para magtindog kag magbato. Minilyon nga mamumugon, mangunguma, mga petiburges nga intelektwal kag mga ordinaryong empleyado kag propesyunal sa bilog nga pungsod ang nagbangon, naghiliusa kag naghulag sa idalom sang pulang bandera kag sulo sang rebolusyon. Tanan nga aktibista nga pungsodnon-demokratiko, Pulang hangaway kag kadre sang Partido nag-umpisa nga mapukaw kag matandog sa "Katilingban kag Rebolusyong Pilipino" (KRP), ang pinakakumprehensibo nga pag-analisa sa kasaysayan kag kahimtangan sang pungsod.

Bangud sa iya pagpamuno, indi mapalong nga kontribusyon, kag paghalad sang bug-os nga kabuhi para sa pagsulong sang rebolusyong Pilipino para sa tunay nga pungsodnon nga kahilwayan kag demokrasya, si Kaupod Jose Maria Sison isa ka dungganon nga baganihan sang pumuluyong Pilipino. Tunay siya nga pinakadungganon sa tanan.

Sa iya pagtaliwan, ginbilin ni Ka Joma sa Partido ang isa ka bulawanon nga kaban sang manggaranon nga teorya sang rebolusyong Pilipino. Gamiton kag labing pauswagon naton ini sa praktika subong kag sa palaabuton nga pagsulong sang demokratikong rebolusyon sang banwa tubtob sa sosyalistang rebolusyon. Ang indi basta madula nga inggat sini magaserbi nga iwag naton sa pagsulong sa masiok nga dalan. Ipabilin nga Pula ang iya dungganon nga handumanan kag ginpapanubli. Malig-on nga padayunon ang rebolusyon nga ginsuguran niya upod ang aton mga dungganon nga martir kag baganihan.

Magpakasampaton kita sa mga teorya kag leksyon nga ginbilin ni Ka Joma. Tigayunon naton ang kahublagan para balik-tun-an ang iya mga sinulatan, halin sa KRP tubtob sa "Lima ka Bolyum" nga koleksyon sang iya mga artikulo. Hugton ang paghakos sa Marxismo-Leninismo-Maoismo nga amo ang makasahing panindugan, panan-awan kag pamaagi sang pag-analisa kag pagpamensar ni Ka Joma. Ang hugot nga paghakos naton sa iya mga ideya kag ubay ang isa sa yabi sa labing pagsulong sang rebolusyong Pilipino sa palaabuton nga panahon.

Ang Partido Komunista ng Pilipinas dungganon. Sang liwat ini nga gintukod ni Ka Joma, nahibal-an niya ang katungdanan sang Partido bilang abanteng destakamento sang sahing proletaryado nga mamuno sa halintang sang bag-o nga demokratikong rebolusyon, kag sa bilog nga istorikal nga panahon sang sosyalistang rebolusyon padulong sa komunistang katilingban. Pagasakupon sini ang panahon nga labaw sa kabuhi sang isa ka tawo o pila ka henerasyon.

Nangin mapalad ang Partido nga naglawig ang kabuhi ni Ka Joma kag masobra anum ka dekada nga namuno kag naghatag-ubay sa praktikal nga kahublagan. Sa Ikaduha nga Kongreso sang 2016, ginsaluduhan kag ginpasalamatan sang Partido si Ka Joma.

Sa panahon nga buhi si Ka Joma, pila ka nagbulos-bulos nga mga kadre nga iya ginhanas ang nag-uyat sa pagpamuno sang Partido. Pat-ud nga pila ka henerasyon pa sang mga kadre sang Partido—posible ang iban wala pa mabun-ag--ang magabasa kag magatuon sa mga sinulatan ni Ka Joma, upod ang kanday Marx, Engels, Lenin, Stalin, Mao kag magahakos kag magapamuno sa dungganon nga kawsa sang proletaryado. AB

ANG Bayan

Tuig LIII No. 24 | Disyembre 21, 2022

Ang Ang Bayan ginabantala sa lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray, Ingles kag Espanyol. Nagabaton ang Ang Bayan sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginaganyat ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga pagsaway kag rekomendasyon sa pagpauswag sang aton nga pahayagan.

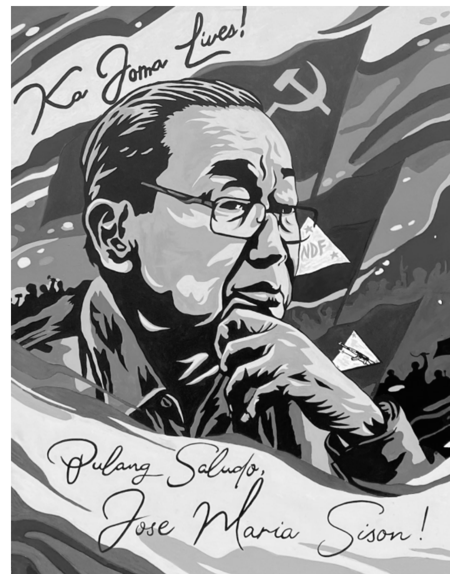
Kaundan

Editoryal: Mabuhi ang handumanan ni Ka Joma! Pabaskugon ang Partido kg isulong ang rebolusyon! 1
Jose Maria Sison, 83 3
Wala sg untat-lupok subong nga Paskwa 4
Protesta sa HR Day 4
Kagulangan, naguba sa pagpamomba sg AFP 4
Ang areglado nga dalan sg *dagyaw-alayon* 5
Hegemonya sg US sa Asia-Pacific 6
Aksyong punitibo sa Negros 6
Anum, ginmasaker sg 7th IB 7
Mga protesta 7
Mga hagna nga MIF kg MROTC, ginratsada 8
Sa malip-ot nga pulong 9
Welga sa UK subong nga Paskwa 10
Makig-isa sa pumuluyo sg Peru 10

Ang Ang Bayan ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng PIipinas

ang.bayan@cpp.ph
@angbayan1969

Jose Maria Sison, 83

Nagbuhos ang mga pagsaludo, pagpasidungog kag pagkilala sa dungganon nga lider rebolusyonaryo kag tagapundar nga tagapangulo sang Partido Komunista ng Pilipinas (PKP), internasyunalista, patriyotiko kag tagabandera sang Marxismo-Leninismo-Maoismo nga si Prof. Jose Maria Sison nga nagtaliwan sang Disyembre 16. Matawhay siya nga nagtaliwan upod ang iya pamilya kag mga abyan sa UMC Hospital sa Utrecht, The Netherlands alas-9:40 sang gab-i sa Pilipinas. Siya nagaedad sang 83. Ginbilin niya ang iya asawa kag pareho nga rebolusyonaryo nga si Juliet de Lima Sison, ila apat ka anak kag mga apo.

Si Ka Joma napatay pagkatapos ang masobra 2-semana nga ara sa ospital. Pila ka minutos antes ang iya katapusan nga ginhawa, ginpaambit pa niya kay Kaupod Julie ang iya pagpat-ud nga magadaug ang rebolusyon kag magasulong ang sosyalismo. Tubtob sa katapusan, nagpabilin siya nga puno sang paglaum para sa pumuluyong Pilipino nga bug-os sa tagipusuon kag determinasyon niya nga gin-alagaran.

Subong nahamyang ang iya bangkay sa Barbara Uitvaartverzorging Utrecht kag mahimo nga bisitahon sang publiko halin Disyembre 18 tubtob 22. May ara nga mga aktibidad sa iya paghaya pareho sang pagkanta, pagbasa sang mga binalaybay, pagpagwa sang mga bidyo, pagkanta sang mga paborito nga ambahanon ni Ka Joma kag iban pa. Sa Disyembre 23, pagahimuon ang adlaw sang pagpasidungog halin sa mga internasyunal nga bisita, kaupod kag tiglawas sang mga partido pulitikal kag organisasyon. Igadul-ong ang iya bangkay sa Crematorium Daelwijck sa Disyembre 27.

Sa Pilipinas, gindeklarar sang Partido ang 10-adlaw nga pagpamalandong umpisa Disyembre 17 kag ginmanduan man sini ang tanan nga yunit sang Bagong Hukbong Bayan (BHB) nga maghimo sang malinong nga 21-*gun salute* bilang pagsaludo kag pagpaalam.

Sa pagpasidungog sang Ikaduha nga Kongreso sang PKP, ginhalad sini ang pinakamataas nga pagkilala kag lubos nga pagpasalamat sang Partido kay Ka Joma para sa iya indi maayuan nga kontribusyon sa rebolusyong Pilipino bilang Tagapangulo nga Tagapundar sang PKP, tagatukod sang BHB kag paghawan sang dalan sa pagsakdag sang Demokratikong Gubyerno sang Banwa sa Pilipinas.

Sa Metro Manila, ginlunsar sang nagkalainlain nga ligal kag demokratikong organisasyon ang ila nga pagpasidungog kay Ka Joma. Nagtililipon sila sa University of the Philippines (UP)-Diliman, Quezon City sang Disyembre 19, halin ala-una sang hapon tubtob tungang gab-i, para handurawon ang kabuhi kag paghimakas ni Ka Joma bilang dungganon nga titser kag iwag sang masang anakbalhas.

Masunod nga adlaw sa pareho nga lugar, nag-ululupod ang masobra 500 tagasakdag sang kalinungan kag tawhanong kinamatarung para pasidunggan siya bilang tagasakdag sang kahilwayan kag proletaryo nga internasyunalista. Natalana nga maglunsar ang mga grupong pungsodnon-demokratiko, sa pagpamuno sang Bagong Alyansang Makabayan, sang isa ka pagpasidungog pagtililipon sa masunod nga mga adlaw.

Pagkilala, pagsaludo

Ginpaabot sang madamo nga organisasyon sa Pilipinas kag sa nagkalainlain nga bahin sang kalibutan ang tagsa-tagsa nila ka pagpasalamat, pagkilala kag pagsaludo kay Ka Joma sa iya nangin amot sa ila nga mga paghimakas.

Nagsaludo ang mga organisasyon nga tago kag rebolusyonaryong alyado sang NDFP pareho sang Liga ng Agham para sa Bayan (LAB), Christians for National Liberation, Katipunan ng mga Samahang Manggagawa, Makibaka kag iban pa. Nagpagwa man sang mga pahayag ang mga pangrehiyong tsapter sang NDFP kag ang mga Komite sang Partido sa mga rehiyon.

Ginpaabot sang Komite Sentral sang Communist Party of India (Maoist) ang pagpakig-unong sa PKP kag pagkilala kay Ka Joma. Siling sini, "Madamo siya nga ginsulat sa mga ideolohikal nga halambalanon nga tuman ka importante. Madamo kami sang natun-an halin diri." Ginsaluduhan man siya sang Marxist-Leninist Party of Germany (MLPD), kag Communist Party of Turkey-Marxist Leninist (TKP-ML) kag armadong pwersa sini nga TIKKO.

Naghatag-saludo man ang mga partido komunista, partidong pulitikal kag organisasyon halin sa Norway, Turkey, Kurdistan, United States, Australia, Romania, Russia, Spain, Portugal, Sweden, England, Indonesia, Ireland, China, Palestine, Canada kag iban pang mga pungsod.

Ginsaluduhan man siya sang International League of Peoples' Struggle, upod sang mga tsapter sini sa bilog nga kalibutan kag katapo nga organisasyon sini, nga iya nga ginpamunuan kag gintukod sang 2001. Ginkilala man siya sang madamo nga mga nagbalhag sang iya mga libro kag sinulatan.

Indi maisip nga mga organisasyon sang pungsodnon-demokratiko ang nagpahayag sang ila pagsaludo kay Ka Joma. Halin sa tsapter sang mga organisasyon sang pamatan-on, mga asosasyon sang imol sa komunidad, mga mangunguma sa kaumhan, kababainhan, tawong-simbahan, mga mamumugon kag ila nga unyon, kag madamo pa nga iban, isa lang ang singgit nila: Ka Joma lives! Mabuhi ang handumanan ni Ka Joma! AB

Wala sang untat-lupok subong nga Paskwa

Gin-anunsyo sang Disyembre 19 sang Komite Sentral sang Partido Komunista ng Pilipinas nga indi ini magdeklarar sang untat-lupok subong nga Paskwa. Suno sa Partido, "wala sang rason para magdeklarar sang untat-lupok."

Nagapadayon ang mga operasyon militar kag pag-atake sang Armed Forces of the Philippines (AFP) sa madamo nga komunidad sa kaumhan. Madamo nga barangay ang ginpaidalom sa ila nga paghari. Lapnagon ang pagpang-abuso militar kag paglapas sa mga basehang kinamatarung pareho sang pagdumili sa mga mangunguma nga magtrabaho sa ila mga ulumhan, iligal nga pagpanghalughog sa mga kabalayan, iligal nga pagpang-aresto, tortyur, pagpamomba kag istraping, pagpanganyon sa mga ulumhan kag malapit nga katalunan, pilit nga pagpasurender kag madamo nga iban pa.

Sa desperasyon sang rehimeng Marcos kag armadong mga pwersa sini nga "waskon" ang rebolusyonaryong hublag, wala sang patugsiling ang paglapas sini sa mga tawhanong kinamatarung kag internasyunal nga tawhanong layi. Indi magnubo sa 45 ang biktima sang pangpulitika nga pagpamatay sang militar kag pulis umpisa sang magpungko sa poder si Marcos Jr. Masobra 47,000 ang biktima sang mga paglapas sa tawhanong kinamatarung.

Sa sini nga diwa, ginhatagan sang Partido sang awtoridad ang Bagong Hukbong Bayan (BHB) nga maglunsar sang mga taktikal nga opensiba sa palaabuton nga mga adlaw. Suno sa Komite Sentral, "hilikuton sang BHB nga armado nga pangapinan ang pumuluyo, bisan subong nga Paskwa, kag subong nga ara sa tunga kita sang pagpamalandong sa pagtaliwan sang aton pinakapalangga nga si Ka Jose Maria Sison."

Ginmanduan sini ang hangaway sang banwa paagi sa Pungsodnon nga Kumand sa Operasyon kag mga Pangrehiyon kag Subrehiyon nga Kumand sa Operasyon nga aktibong batuan kag paslawon ang kampanya sang armadong pagpamigos sang AFP."

Mahimo nga magkonsentrar sang pwersa ang BHB para iguon ang nahamulag, mahina kag kapoy nga mga tropa sang suldado kag pulis kag silutan sila sa ila nga nagadamo nga krimen sa pumuluyo. AB

Protesta sa una nga Adlaw sang Tawhanong kinamatarung ni Marcos Jr

Ginsug-alaw sang mga protesta sang linibo nga Pilipino ang una nga pagdumdom sa Internasyunal nga Adlaw sang Tawhanong kinamatarung sa idalom sang rehimeng Marcos Jr. Nagmartsa sang Disyembre 10 halin sa Liwasang Bonifacio padulong sa Mendiola sa Maynila ang linibo ka raliyista para pakamalauton kag pasabton si Marcos Jr kag armadong pwersa sang estado sa madamo nga mga paglapas sa tawhanong kinamatarung.

Sa pagpanguna sang Karapatan kag Bagong Alyansang Makabayan, nakalunsar sang mga aktibidad antes kag mismo sa adlaw sang Disyembre 10 sa madamo nga bahin sang Metro Manila. Ginlunsar man ang mga protesta kag pagtililipon sa mga syudad sang Baguio, Naga, Legazpi, Sorsogon, Kalibo, Roxas, Iloilo, Bacolod, kag Davao. May kapareho man nga mga aktibidad sa Ilocos Sur kag Ilocos Norte, La Union, Kalinga, kag Mt. Province. Nagtipon ang mga Pilipino sa United States, Canada, Europe, Hongkong kag Australia.

Suno sa Karapatan, nagapadayon ang kultura sang wala sang ginakahadlukan sa idalom ni Marcos Jr. Ginpakamalaut sang grupo ang kampanya kontra-insurhensya sa kaumhan nga nagaresulta sa lapnagon nga pagpabakwit, dislokasyon sa pangabuhian kag kabuhi sang mangunguma, mga iligal nga pagpang-aresto, pagpamomba kag istraping sa mga sibilyang komunidad kag iban pa.

Gindala sang nagkalainlain nga mga sektor ang ila mga panawagan sa mga protesta kag aksyong masa. Singgit sang mga mamumugon: Makabuhi nga suhol, ipakigbato! Panawagan sang mga mamumugon medikal, mga titser kag empleyado sang gubyerno ang pagpasaka sang ila sweldo. Nakig-isa man sa mga protesta ang pamatan-on kag mga estudyante, tawong simbahan, kababainhan, mamahayag, mangunguma kag ibang demokratikong sektor.

Ginkundenar nila ang ayuda militar nga ginahatag sang US sa rehimeng Marcos nga ginagamit sa pagpigos sa pumuluyo. AB

Kagulangan, naguba sa pagpamomba sang AFP

NAGHIMO SANG WALA patugsiling nga pagpamomba ang Armed Forces of the Philippins (AFP) sa tunga sang kagulangan sang Mt. Hilong-Hilong sa dulunan nga bahin sang Agusan del Sur, Agusan del Norte kag Surigao del Sur sang Nobyembre 30. Halin alas-5:40 sang aga tubtob alas-7 sang Nobyembre 30 ginbomba ang erya gamit ang anom ka daku nga mga bomba kag duha ka *rocket*.

Halos 100 mga puno sang kahoy ang naguba diri dulot sang pagpamomba. Nagbilin man ini sang daku nga mga buho sa duta nga may dalom nga tubtob tuhod kag nagdulot sang pagtiphag sang duta.

Ang amo nga kabukiran isa sa mga nabilin nga puluy-an sang Philippine Eagle kag madamo nga klase sang *flora* kag *fauna*.

Ang areglado nga dalan sang *dagyaw-alayon*

Kinaandan nga ginareklamo sang pumuluyo sang Barangay B, isa ka baryo sa Visayas, ang palanakit sang ila nga lawas, labi na sang mga batiis kag tiil. Tantya nila, tuga ini sang init sang motorsiklo sa malawig nga pagbyahe sang palay kag iban pang produkto nila pakadto sa merkado. Indi malikawan nga mabasa sang tubig ang ila mga tiil bangud sa batsihon nga dalan nga nangin gamay nga sapa kon tig-ululan.

Nahibal-an sang mga mangunguma nga ang pagpalanakit nga ini indi lang halambalanon medikal kundi sang pagpabaya sang garuk nga gubyerno nga kay-uhon ang guba-guba nga kalsada pakadto sa ila nga baryo. Nahibal-an na nila nga ginkurakot na ang minilyon nga natalana kuno para sa pagplastar sang mga *farm-to-market road* nga ginapabugal sang AFP kag NTF-Elcac.

Sa isa ka konsultasyon, nadesisyunan sang lokal nga asosasyon diri nga kay-uhon ang ila nga kalsada paagi sa *dagyaw-alayon*, isa ka tradisyunal nga porma sang myutwal nga pagbinuligay sa pagpanguma sang imol nga mangunguma. Pila lang ang nagpasakop sa umpisa pero wala magdugay nakita naman sang iban ang bentaha para diri. Naglabot sa 60-120 katawo halin sa apat sa anom nga sityo ang nag-amot sang kusog-pangabudlay sa proyekto.

Nagtukod ang mga mangunguma sang mga tim para siguruhon ang tagsa ka hilikuton kag lebel sang proyekto. Sa tagsa ka tikang, ginsiguro nila nga nagailig ang demokrasya, naamligan ang mga trabahador kag napabilin nga maayo ang relasyon sang kada isa nga nagapasakop sa *dagyaw-alayon*. Nasiguro sang kababainhan, katuwang ang mga bata sa baryo, nga may nagakaigo nga pagkaon ang mga nagapasakop. May ara nga tagahimo sang iskedyul sang mga nagapasakop kag nagasiguro nga maayo ang tungaay sa trabaho. May grupo man sila nga gintalana para makig-estorya para kuhaon ang suporta sang mga mangunguma nga mas may ikasarang sa pangabuhi. May ara man nga nagpangita sang resorsa para sa proyekto.

Kis-a sa isa ka semana ang *dagyaw-alayon* para sa pagkay-o sang kalsada. Nagauntat lang sila kon madamo ang trabaho sa uma ukon nagalunsar sang panggamo nga operasyon kombat ang pasistang militar kag pulis. Maluwas sa balon nga pagkaon, nagadala sila sang kagamitan sa pagtrabaho pareho sang pala, sadol, binangon kag iban pa.

Naduso sang mga mangunguma sa mga upisyal sang barangay nga magtalana sang bugas kag badyet pangsud-an para sa mga nagatrabaho. Ang pila nga may malapad nga talamnan nag-amot sang isa tubtob duha ka sako nga palay. Naghatag man sang kwarta para sa bugas kag sud-an ang mga nagaagi nga trak nga nagahakot sang mga produkto agrikultural.

Kadam-an sang kalalakihan nga may husto nga edad ang nagtrabaho sa kalsada samtang ang pamatan-on ang nagasag-ob sang ilimnon nga tubig kag iban pang hilikuton nga gintalana sa ila. Antes sila magtrabaho, nagapulong anay sila para mahisugtan ang mga hilikuton sa adlaw nga ina. Liwat nga magpulong ang tanan pagkatapos sang trabaho para matasa kag makuha ang mga komentaryo.

Sa umpisa nagapangduha-duha ang pila ka mangunguma bangud basi salakayon sila sang pulis kag militar sa pagtinguha nila nga kay-uhon ang ila nga pangabuhian. Apang ginpangibabawan nila ang kahadlok bangud nahibal-an nila nga wala sang iligal o kriminal sa ila nga ginaobra. Nakig-angut sila sa mga upisyal sang barangay para siguruhon nga indi sila pagtublagon. Sang ulihi, naupod naman sa pagbubuligay ang ibang proyekto nga imprastruktura sang barangay.

Nangin inspirasyon ang maayo nga inagihan sang Barangay B para sa kaiping nga duha ka barangay. Sa Barangay A, ginkay-o paagi sa *dagyaw-alayon* ang mga kalsada para sa ila nga mga karosa, motorsiklo kag trak sa paghakot sang mga palay, mais, tubo, pinya, utanon kag iban pang produkto. Napahulag ang 30 tubtob 40 katawo halin sa tatlo sa anom ka sityo. Isang beses sa isa ka semana ang ila nga pagbubuligay.

Sa Barangay K, nagpasakop ang 50 tubtob 80 katawo halin sa apat ka sityo. Palay, mais, balinghoy kag iban pang kararuton ang produkto sang barangay. Duha ka beses ginhimo ang *dagyaw-alayon*, nga sadto ginahimo lang sa mga ulumhan, pero subong ginsakop na nila ang iban pang hilikuton.

Breyktru sa mga mangunguma ang pagkumbinsi sa mga mas mataas nga saray nga mangunguma nga nagpasakop sa *dagyaw-alayon*. Ang sadto halos wala sang boses nga mga imol kag manubo nga nahanunga nga mangunguma matawhay kag pursigido subong sa pagpaathag, kag nahimo nga kuhaon ang suporta sang mas mataas ang sahi o saray nga sa umpisa nagapangduha-duha pa. AB

Hegemonya sang US sa mga ekonomya sa Asia-Pacific

Kabahin sang militaristang Indo-Pacific Strategy sang imperyalismong US ang pagpabaskog sang hegemonya sini sa mga ekonomya sang alyado kag malakolonya sini sa Asia-Pacific. Pakadto diri, ginlunsar ni US Pres. Joseph Biden ang Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity (IPEFP) bag-o ang pagpulong sang Quadrilateral Security Dialogue (US, Japan, Australia, India) sa Japan sang Mayo. Ginhimo sa Australia ang una nga pagtilipon sang mga upisyal sa ekonomya sang 14 pungsod nga katapu sini sang Disyembre 10-15.

Hayag nga katuyuan sang IPEFP nga kontrahon ang pag-alagwa sang imperyalistang China sa rehiyon. Maluwas sa India kag US, tanan nga mga katapu sang IPEFP myembro man sang Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) kag may mabaskog nga angut sa merkado sa China. Plano sang US nga rendahan ang merkado nga ini kag agawon sa China ang mga bentaha sini sa pangkalibutanon nga merkado, labi na sa pagmanupaktura sang *semiconductor*. Sa panahon man nga ini, gusto sini nga hugton ang kontrol sa mga resorsa, merkado kag depositohan sang sobrang kapital sa Asia-Pacific.

Bisan ginaduso bilang "partnership" (o pagtimbanganay) wala sang kinalain ang IPEFP sa ginbuy-an sang US nga Trans-Pacific Partnership kag iban pang multilateral nga kasugtanan nga nagguba sa mga atrasado kag malakolonya nga pungsod kag nagpausmod sa ila pag-uswag. Ginaduso sini ang mga pungsod nga labi pang buksan ang tagsa nila ka mga ekonomya kabaylo sang limitadong kapital. Dugang man ini nga instrumento sang US para ipapanaog ang mga pagsulundan kag proseso nga pabor sa mga kumpanya kag pamuhunan nga Amerikano sa rehiyunal nga merkado samtang ginapabilin nga sarado ang kaugalingon nga ekonomya.

Madamo nga pungsod ang nagaprotesta sa mga pagsulundan sang IPEFP kag tikang sang US nga direkta nga nagalapas sa ila soberanya pang-ekonomya. Sang sini lang, gin-anunsyo sang US ang bag-o nga mga restriksyon sa mga kumpanyang Amerikano sa pag-eksport sang materyal nga may angut sa produksyon sang mga *computer chip*. Ginaduso sini ang South Korea kag Singapore nga magpatuman sang pareho nga restriksyon. Sa patag nga ini (baligyaanay), nagpaandam na ang Indonesia, Thailand kag ang India nga indi ini magpasugot nga gamiton ang IPEFP para may pungsod nga "nakabulag." Direkta nga pagbalibad ang mga ini nga isakripisyo ang ila nga angut sa China.

Todo nga pag-ikog-ikog sang rehimeng Marcos

Indi pareho sang mga pungsod nga nagasakdag sang kahilwayan sa ekonomya, nagapalanusmo ang tuta nga gubyerno ni Marcos nga magpaidalom sa IPEFP. Nakasanto diri ang polisiya sang rehimen nga "buksan sang todo ang pwertahan" sa lokal nga ekonomya sa dumuluong nga pagpandambong kabaylo ang gamay nga kapital kag kabahin sa merkado nga Amerikano.

Plano sang US nga tukuron ang upisina sang US Trade and Development Agency (USTDA) sa Metro Manila para pabaskugon ang kontrol sini sa mga polisiya kag proyekto pang-ekonomya sa Asia-Pacific. Sa Pilipinas, pahapuson sang ahensya nga ini ang pagkuripon sang mga kumpanyang Amerikano sa bag-o lang nabuksan nga sektor sa pang-publikong yutilidad, telekomunikasyon, mga proyekto nga imprastruktura kag pang-enerhiya kag ekspansyon sang mga minahan kag komersyal nga plantasyon.

Kalakip sa mga pagaponduhan sang US ang duha ka mapanghalit nga proyekto nga ginapabugal pa sang bise presidente sini nga si Kamala Harris sang magbisita siya sa pungsod. Isa diri ang *geothermal project* sa Mt. Apo sa North Cotabato kon sa diin kasosyo sang USTDA ang Energy Development Corporation (EDC) sang pamilya Aboitiz. Isa pa ang *nickel* kag *cobalt processing facility* kasosyo man ang Eramen Minerals Inc. (EMI) sa Zambales.

Malawig kag madugo ang nangin pagbato sang mga mangunguma kag Lumad sa mga proyekto nga ini. Dislokasyon sa mga mangunguma kag Lumad kag halit sa kapalibutan ang gindulot sang duha ka proyekto. Iligal nga gintukod ang mga *geothermal plant* sang EDC sa dutang ansestral sang mga Manobo sa Mt. Apo, nga isa ka protektado nga lugar. Ang mga operasyon man sang EMI kis-a nga ginpasira sang Department of Environment and Natural Resources bangud sa mapanghalit nga epekto sini sa komunidad.

Pareho nga liw-as ang mga proyekto sa salambiton pirme sang US nga "kabuganaan" kag pag-amlig sa kapalibutan nga kabahin sang "pagkontra sa *climate change*." AB

Aksyong punitibo sa Negros

DUHA KA TRAK SANG daku nga kumprador kag agalon nga mayduta nga si Teotimo Ballesteros ang ginsunog sang mga operatiba sang Bagong Hukbong Bayan-Northern Negros sa Sityo Proper, Barangay Tabun-ac, Toboso, Negros Occidental sang Disyembre 14 mga alas-9:30 sa aga.

Si Ballesteros isa ka notoryus nga kontra-rebolusyonaryo kag *landgrabber*. Sa iya kapintas, gwardyado sang mga bandido nga grupo kag militar ang iya kontrol sa duta nga iya gin-agaw halin sa mga mangunguma. Kilala siya nga barat magpangsuhol kag mapintas sa iya mga sakada amo gani nga lubos nga ginkalipay sang mga tapasero kag mamumugon sa tubuhan ang pagsilut sa iya.

Anum, minasaker sang 7th IB sa Sultan Kudarat

Brutal nga ginmasaker sang mga suldado sang 7th IB ang lima ka Pulang hangaway kag isa ka sibilyan sa Sityo Mugti, Barangay Chua, Bagumbayan, Sultan Kudarat sang Nobyembre 23. Wala sang engkwentro nga natabo pagkatapos magdesisyon ang lima ka Pulang hangaway nga indi makigbayluhanay sang lupok bangud naapeke sila samtang madamo nga sibilyan sa ila palibot.

Pilit man nga ginapanginwala sang Armed Forces of the Philippines, indi nila matago ang makangilidlis nga pagpatay kag pagtampalas sang 7th IB sa mga biktima nga sanday Indot Dulunan (Ka Dennis), Sep Kasa (Ka Ho), Allan Dalimbang (Ka Duran), Annabel Talon (Ka Elena), kag Ka Pogi kag sibilyan nga si Gerry Kasa.

Suno sa mga nakakita sa mga bangkay, may mga marka sang pagpaantus kag pagluthang sang malapitan ang anum ka biktima. Lapas sa mga pagsulundan sang gera ang pagpatay sa mga kombatant nga nagsurender kag wala na sa kahimtangan nga magbato.

Pagpanganyon. Sa Buenavista, Agusan del Norte, tatlo ka beses nga nang-istraping kag nanganyon ang 23rd IB sa tatlo ka barangay sining ulihi nga kwarto sang 2022. Nagbunga ini sang lapnagon nga pagkakugmat kag pagkatublag sa mga komunidad kag pagkasamad sang mga ulumhan. Napilasan sa isa ka insidente si Juanito Junaldo, isa ka mangunguma nga ara sa iya ulumhan sa Barangay Lower Olave sang Disyembre 2. Sang Nobyembre 5, ginpatay sang mga suldado si Rene Villa kag ginpaggwa nga Pulang hangaway nga napatay sa isa ka himu-himo nga engkwentro.

Pag-aresto. Wala sang mandamyento kag iligal nga gin-aresto sang wala nakauniporme nga tinawo sang 10th ID ang imol nga mangunguma kag drayber sang habal-habal nga si Danilo Antumikay sang Disyembre 10, ala-una sang hapon. Gindakup si Antumikay sa Barangay Tugaya, Valencia City. Sa kahadlok nga may matabo kay Antumikay, nag-upod sa iya ang asawa kag ila 2-tuig nga anak.

Atake sa pamamahayag. Wala-tuo nga pagkundenar ang nagsug-alaw sa husga sang isa ka korte sa Quezon City sang Disyembre 12 nga "nakasala" ang mamahayag nga si Frank Cimatu sa kaso nga *cyber libel*. Suno sa mga mamahayag, ginapalig-on sang desisyon nga ini ang "chilling effect" nga ginaatubang sang ginabuyagyag nila nga mahigko nga pulitiko kag atakehon ang kinamatarung sa hilway nga pamamahayag.

Pwersahan nga pagpasurender. Ginkundenar sang La Union Peace and Justice Advocates sang Disyembre 4 ang pwersahan nga "pagpasurender" sa mga myembro sang tsapter sang Timpuyog dagiti Marigrigat nga Umili iti Naguilan sa San Antonio kag tsapter sang Timek ken Namnamma dagiti Babassit a Mangngalap iti La Union sa San Nicolas West sa Agoo. Natabo ang mga insidente sang Nobyembre 26, kon sa diin ginpilit sang mga pulis ang mga lider sang duha ka grupo nga magsumiter sang listahan sang ila mga myembro kag magpirma sa mga dokumento nga nagasiling nga "ginaatras" nila ang ila suporta sa nasambit nga mga organisasyon.

Militarisasyon sa Mindoro. Ginreport sang National Democratic Front-Mindoro ang 29 kaso sang paglapas sa tawhanong kinamatarung sang 203rd IBde sa Rizal kag Calintaan sa Occidental Mindoro sa bulan sang Nobyembre.

Lakip diri ang 13 kaso sang pagkampo sa mga eskwelahan, simbahan kag *barangay hall*; pito ka kaso sang pagpangbakol, apat ka kaso sang pagpamahog, tatlo ka kaso sang iligal nga panghalughog, duha ka kaso sang istraping, kag tig-isa ka kaso sang iligal nga pag-aresto kag detensyon, pwersahan nga pagpasurender kag pilit nga ebakwesyon.

Samtang, temporaryo nga nahilway si Elmer Forro, pangkabilugan nga sekretaryo sang Bayan-Panay sang Disyembre 7 pagkatapos magpyansa. AB

Defend Louie Jalandoni. Nagpiket sa atubang sang DoJ sa Maynila sang Disyembre 9 ang grupong Defend Louie Jalandoni para ibasura ang pagupod sa anay punong negosyador sang NDFP sa arbitraryo kag wala sang basehan nga listahan sang mga "terorista" sang Anti-Terrorism Council.

Black to Block MROTC. Suksok sang mga bayu nga itom, nagprotesta ang mga grupong pamatan-on sa atubang sang University of Sto. Tomas sa Maynila batuk sa pagpasa sang hagna nga NCSTP/MROTC sang hapon sang Disyembre 15. Nagprotesta man sila sa atubang sang Kongreso sang Disyembre 12 samtang gintalakay sa pagpamati ang hagna.

Protesta kontra Marcos sa Europe. Nagtigayon sang mga paghulag ang mga grupong migrante sa Europe sang Disyembre 14 kag 15 bilang pagsug-alaw kay Marcos Jr. Ara sa Belgium siya sadto para magtambong sa pagpulong sang mga lider sang pungsod halin sa European Union kag ASEAN.

Barikada sa Bacolod. Nagbarikada ang mga estudyante sang Purok Katilingban, Barangay Punta Taytay, Bacolod City para punggan ang demolisyon sa 40 kabalayan sa lugar. Iligal ang demolisyon labi nga wala nagmandu ang tag-iya sang duta kundi ang tenante lang.

Mga hagna nga MIF kag MROTC, ginratsada sang Kongreso

Ginratsada sang mga alipures sang rehimeng Marcos sa Manubo nga Panalgan ang mga hagna nga Maharlika Investment Fund (MIF) kag Mandatory ROTC (ginpalusot bilang National Citizens Service Training Program Act o NCSTP) sa ulihi nga adlaw sang Kongreso para sa tuig sang Disyembre 15. Napalip-ot ang proseso sang "deliberasyon" matapos nga ginhimo nga prayoridad ang mga ini ni Ferdinand Marcos Jr. Wala sang katumbas ang mga hagna nga ini sa Senado.

Ginpresentar sang mga paryente ni Marcos Jr (anak, pakaisa kag iya asawa) ang hagna para himuon ang MIF (House Bill 6398) sang Nobyembre 28. Suportado ini sang mga "tagadumala sang ekonomya" sang rehimen. Gin-ulan sang pagpakamalaut ang hagna bangud sa plano sini nga gamiton bilang paunang pondo ang ginpangabudlayan nga pensyon nga nakadeposito sa GSIS kag SSS. Nanguna sa pagpamatuk ang mga mamumugon kag empleyado kag ila mga tiglawas sa Kongreso. Nagprotesta ang mga akademiko, kag bisan ang mga neoliberal nga ekonomista kag negosyante.

Nahibal-an sang tanan nga mangin bubon lang sang korapsyon sang pamilya Marcos, ila mga kroni nga negosyante kag mga alipures sa Kongreso ang MIF. Kilala ang mga Marcos sa bilog nga kalibutan bilang mga manugdambong kag makawat sang pondo sang banwa. Ginalawayan sang mga ini ang una nga ginatantya nga ₱275 bilyong pauna nga pondo kag ₱618 bilyong mahimo sini makuripon sa masunod nga mga tuig.

Bangud sa mga pagpakamalaut, ginkuha sa listahan sang pagakuhaan sang pondo ang GSIS kag SSS, kag ang nabilin nga ₱110 bilyong pagakuhaon sa Landbank of the Philippines kag Development Bank of the Philippines. Ginbalita man nga igabaligya sang rehimen ang walo ka pangpubliko nga propyedad, lakip ang Basay Mining nga may reserbang mineral nga nakabalor sang ₱102.8 bilyon. Plano man sini nga kuripunon ang kita sang mga kasino, haywey kag mga erport.

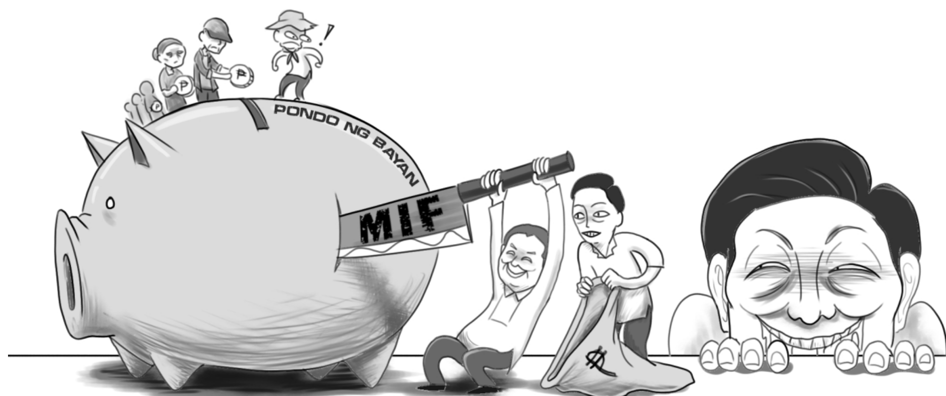
Maathag nga wala sang "sobrang pondo" ang Pilipinas. Makasaysayan ang mataas nga depisito sini sa pinansya kag malahigante ang utang sini. Ginpunto bisan sang mga neoliberalista nga wala ang mga kundisyon sa kalibutan para mag-uswag ini. Sa kamatuoran, nagkalaputo ang mga "sovereign wealth fund" bisan sang pungsod nga tunay may "sobrang pondo" pareho sang Taiwan, Singapore kag Norway bangud sa grabe nga krisis nga nagabayo sa pangkalibutanon nga sistema sang kapitalismo.

Sa Pilipinas, nangin pareho nga kahulugan sang korapsyon ang mga "sovereign fund" kag katulad nga mga pondo. Lakip diri ang mga pondo nga gintuga sang amay ni Marcos Jr sa dekada 1970 nga nangin mga bulugasan sang iya pamilya kag kroni. Isa ka halimbawa diri ang *coco levy fund* nga gintukod para pwersahan nga kuripunon ang gagmay na nga kita sang mga gamay nga manugniyog. Sa ibang pungsod, sini lang ginpamatbatan nga nakasala sang pagdambong kag *money laundering* ang *prime minister* sang Malaysia bangud sa paggamit niya sa *sovereign fund* sang pungsod bilang personal nga bangko.

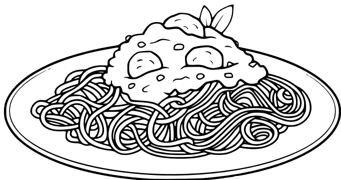
Bungol sa tanan nga pagpamatuk diri, ginpasar ang hagna sa boto nga 279-6 makaligad lang ang 18 adlaw. Luwas sa tatlo nga tiglawas sa idalom sang Makabayan, duha ka kongresista halin sa Bicol kag isa halin sa Basilan ang solo nga nagboto batuk diri.

Kadungan sa ginpasar sa parehong adlaw ang NCSTP (House Bill 6486) nga natukod matapos konsolidahon ang 27 separadong mga hagna para ibalik ang pwersahan nga paghanas militar sang pamatan-on (Reserved Officers Training Course o ROTC). Suno sa mga grupong pamatan-on, may mas malaut ini nga probisyon kumparar sa una nga mga hagna nga ginpamatukan nila. Direktang dumalahan sang mga pasistang Armed Forces of the Philippines ang mga paghanas, nga mahimo maglawig sang duha ka tuig. Ginaduso sini ang militarisasyon sa mga eskwelahan, lapas sa kinamatarung pang-akademiko. Lapas man ini sa mga kinamatarung estudyante, nga pwersahan nga magahanas bisan wala pa sila sa husto nga edad. Suno sa mga estudyante, perwisyo kag pabudlay lang ang NCSTP/MROTC bangud sa dugang nga matrikula kag gamit.

Dugang sa duha ka hagna, nakahilera sa Kongreso ang walo ka hagna nga pagbag-o sa konstitusyon paagi sa pagpatawag sang Constitutional Convention. Nagatuyo ang mga ini nga may pagbag-o sa dumuluong nga pagpanag-iya sang lokal nga negosyo. Bangud sa maabtik nga pagbantay sang oposisyon, napaatras sa Enero 26, 2023 ang masunod nga pagpamati para diri. AB

₱2,458

presyo sang pagkaon pang-**noche buena** subong nga tuig, mas mataas sang 25.7% kumparar sang 2021 kag malayo sa **₱500** nga pilit nga paigu-iguon para sa 5-katawo nga pamilya.

Ginkuhaan: *Noche Buena Price Index, Department of Trade and Industry*

36.7%

lamang sa mga Pilipino ang may ginaangkon nga minimum nga isa ka proteksyon o benepisyo nga pangkatilingban.

Ginkuhaan: *World Protection Report 2020-2022, International Labor Organization*

₱5.268T

pungsodnon nga badyet para sa 2023 nga ginpasar nga halos wala sang gintandog sa orihinal nga mga alokasyon, lakip ang pondo nga pang-*intelligence* kag *confidential* (o tago) nga gamit.

₱1.4M

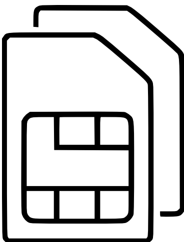
sobra-sobrang pyansa nga gintalana sang korte para sa temporaryo nga paghilway sa mga aktibista nga sanday **Reina Mae Nasino**, **Ram Bautista** kag **Alma Moran**.

51%

ukon 316,405 mga Pilipino nga **nars** ang nagatrabaho sa iban nga pungsod dulot sang kawad-on sang lokal nga trabaho, barato nga suhol, kulang nga benepisyo kag indi makatawo nga mga kundisyon sa pagtrabaho.

82%

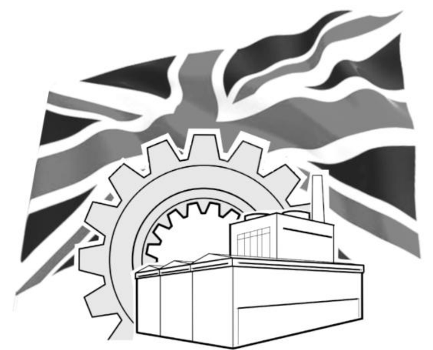

ukon 131 milyon sa 158.6 milyong aktibong SIM *card prepaid* o indi rehistrado kag may katalagman nga mautdan sang serbisyo oras nga ipatuman ang **SIM Card Registration** sa Disyembre 27 kon indi mairehistro.

25,000

drayber sang trak sa South Korea ang **nagwelga** sang 3 semana para manawagan sang dugang-suhol kag mas areglado nga mga kundisyon sa pagtrabaho.

Ginatos ka libo nga mamumugon sa UK, naglunsar sang mga welga sa tion sang paskwa

Ginkasa subong nga Disyembre sang mga unyon sang mamumugon sa nagkalainlain nga sektor sang United Kingdom ang tagsa-tagsa nila nga mga welga para sa disenteng suhol kag makatawo nga mga kundisyon sa pangabudlay. Ginatantya nga magalab-ot sa 500,000 tubtob isa ka milyong obreros ang magawelga tubtob katapusan sang tuig. Kabahin ang mga ini sa paglupok sang mga paghimakas sang mga mamumugon sa pungsod halin pa sang Hunyo. Suno sa The Guardian, may 1.1 milyong *workdays* na ang nadula sa tunga sang Hunyo kag Oktubre dulot sang mga paghulag sang mga mamumugon.

Sang Disyembre 13, ginlunsar sang 40,000 katapu sang National Union of Rail, Maritime and Transport Workers (RMT) ang ila welga batuk sa barato nga panweldo. Ginbasura sang mga mamumugon sa riles ang tanyag sang mga kumpanya nga 5% nga dugang-suhol para sa 2022 kag 4% sa 2023. Gintawag nila nga "substandard" ang tanyag, labi na sa atubang sang nagatinaas nga gastos sa pagpangabuhi sa pungsod.

Ginapaandar sang RMT ang 14 nga kumpanya nga nagapadalagan sang mga tren. Ginlunsar nila ang unang bwelo sang welga sang Disyembre 13 kag 14, kag ang ikaduha nga bwelo sang Disyembre 16 kag 17. Padayunon nila ang mga paghulag tubtob sa 2023.

Sang Disyembre 15, ginlunsar sang 100,000 nars sa England, Wales kag Northern Ireland ang pinakauna nga pungsodnon nga welga sang mga nars sa United Kingdom. Hingyo sang Royal College of Nurses ang 19% pagtaas kag dugang nga mga nars sa mga ospital para masiguro ang kaluwasan sang mga pasyente. Kabahin sila sang pangpubliko nga sistema sa ikaayong lawas (National Health Services o NHS) nga pila ka tuig na nga nagaantus sa manubo nga panuhol, tuman nga pagtrabaho kag indi bastante nga subsidyo halin sa estado. Isa pa ka 24-oras nga welga ang ginlunsar sang Disyembre 20.

Katuwang sang mga nars ang 10,000 drayber sang ambulansya, paramedik kag iban pang mamumugon pang-emerhensya, nga natalana magwelga sa Disyembre 21 kag 28. Ginabatuan nila ang pagbalibad sang NHS nga ihatag ang 4% dugang-suhol nga aprubado na sang ila gubyerno.

Antes pa ang Disyembre, nagtigayon na ang mga mamumugon sang Royal Mail (koreo) kag University and College Union (mga titser kag ibang istap akademiko) nga nagatiglawas sa 150 unibersidad sang mga piket kag welga. Sang Disyembre 5, nagwelga ang 1,000 gwardya sang mga bangko kag institusyong pinansyal.

Sa Scotland, nagkasa sang 2-adlaw nga welga ang Scottish Secondary Teachers Association kag iban pang unyon sang mga titser. Sa London, handa nga magwelga ang 2,000 drayber sang bus bangud sa padayon nga pagbalibad sang ila mga kumpanya para sa mga mabaton gid nga dugang-suhol.

Sa nagligad nga dekada, halos wala, kag kon may ara man, tuman ka minimal ang gintaas sang suhol sang mga mamumugon sa UK. Ini samtang sige-sige ang pagtaas sang ila balayran sa balay kag mga serbisyo kag mga presyo sang balaklon. Sang Abril, nagbagsak sang 3% ang tunay nga balor sang ila mga suhol bangud sa 10.1% implasyon. Labi pa ini nga nagbagsak paglab-ot sang Oktubre kon sa diin ginrehistro ang 11.1% tantos sang implasyon. Nagakabalaka ang mga ekonomista sang pungsod nga magatimbuok pa ini padulong 18% sa masunod nga tuig. AB

Makig-isa sa pumuluyo sang Peru, panawagan sang ILPS

DUHA KA SEMANA NA nga nagaprotesta ang pumuluyo sa Peru batuk sa "kudeta sa parlamento" nga nagpatalsik sa napilian nga presidente sang pungsod nga si Pedro Castillo sang Disyembre 7. Nakuha sa pwesto si Castillo matapos nga i-*impeach* sang isa ka "maka-Tuo" nga Kongreso. Ginpangunahan ang mga protesta nga ini sang mga unyong agraryo, mga kahublagang mangunguma, tumandok kag iban pang demokratikong sektor. Panawagan nila nga ibalik sa pwesto si Castillo, dulaon ang Kongreso kag tukuron ang Constituent Assembly para himuon ang bag-o nga konstitusyon. Lubos nila nga ginasikway ang subong nga konstitusyon nga nakabalayon sa neoliberalismo.

Sa atubang sini, nanawagan ang komite sang International League of Peoples' Struggles para sa Latin America kag sa Carribean sa tanan nga mga anti-imperyalistang pwersang demokratiko sa rehiyon nga makig-isa kag ululupod nga mag-alsa upod ang mga mamumugon kag pumuluyo sang Peru. Ginabuyok sini ang mga pumuluyo nga "magsunod sa mga agi sang nag-alsa na nga mga pumuluyo sa rehiyon," pareho sang Argentina, Chile, Ecuador kag Colombia. Sa mga ini gintuyo sang pumuluyo nga pangibabawan ang mga limitasyon sang gintawag nga popular kag maka-Wala nga gubyerno nga nagmadinalag-on nga banggaon ang mga plano sang nagaharing sahi, kag hatagan-dalan ang pungsodnon kag pangkatilingban nga paghilway sa aton mga pungsod."